

KLOKOTIC KI TAMBURAŠI

Iuni, 10 octombrie 2016

U Klokoći u, vjerovali ili ne, ima tamburaša.

Iako nespecifi na i neprimjerena za karaševsku folklornu tradiciju, tambura je, ipak, pronašla na in doprijeti do srca nekoli ine mladi a navedenog naselja. Tamo su etraest tamburaških po etnika postavili temelje prvog karaševskog tamburaškog zbora prošle 2015. godine, u studenome mjesecu.

Ali, kao što sam rekao, karaševskim Hrvatima nije specifi na tamburica. Nitko se živ ne sje a da se ikada tamburicama sviralo na nekoj karaševskoj svadbi ili na bilo kojem drugom veselom doga aju u ovim našim krajevima. Naši su stari muzikanti, tako kako smo ih zapamtili, svirali violinu (laftu, kako Karaševci vele) i držali bas na kontrabasu (bronki, kako joj mi kažemo) i, kako kad, radi glasno e, lupali tamo neki bubanj (tupan na karaševskom). Nerijetko se svirala i frula.

Nešto se kasnije tim tradicionalnim instrumentima pridružila i harmonika, a ona s vremenom dobiva najvažniju ulogu me u njima. Taj veliki uspon harmonike možemo objasniti sve ja im prodorom srpskog folklora u karaševsku svirku.

U modernim vremenima nestala je bronka, skoro da je nestala i lafta, ali se zauzvrat javlaju elektronske orgulje i, ovisno o situaciji, saksofon. S napomenom da je harmonika i dalje rukovode i muziki instrument.

Današnji je karaševki folklorni repertoar ili je srpski ili je rumunjski. Od tradicionalne karaševske svirke ostalo je još nekoli ina audio snimaka u arhivama, ali ve ina onog što je sa uvano nosi, nažalost, ožiljke rumunjske folklorne interferencije.

Jesu li, me utim, Karaševci ikada imali svoj izvorni folklor ili su ga oduvijek pozajmljivali od susjednih naroda, kao što to rade i u današnje vrijeme? Srpski jezikoslovac Josip Erdeljanovi je na po etku 20. stolje a, tijekom svojih istraživanja me u preseljenim Karaševcima u Srpskom Banatu tako er uo io da oni: „Krašovanski nit što znaju pripovedati niti pevati znaju – pesme su im svetovne srpske, a religiozne bunjeva ke i hrvatske“;

Kao što sam maloprije rekao, u Karaševce se pjeva i svira rumunjski ili srpski, a zato su, po potrebi, nadodani i specifi ni instrumenti: kada se više rumunjski sviralo prevladavao je saksofon, dok je u preostalom slu aju harmonika imala glavnu rije , popra ena, u novije vrijeme, elektronskim orguljama. Sva ova nova glazbala, kao što smo vidjeli, strani su tradicionalnoj karaševskoj formaciji, ali ona su se vremenom toliko ukorijenila da je obi nom Karaševcu, danas, gotovo nezamišljivo slušati živu glazbu na nekom doma om veselju a da ne uje zvuk njihovih akorda.

Stoga je, donekle, opravdana susdržanost Karaševaca u uspjeh tamburica u ovim našim krajevima.

Me utim, nije ni u Hrvatskoj tamburica oduvijek bila dominantna u odnosu na druge tamošne instrumente. Nju su je donijeli Turci u 14. i 15. stolje u. Na tlu bivše Jugoslavije najviše se udomila kod muslimana – u Makedoniji, na Kosovu te osobito u Bosni i Hercegovini. Iz Bosne su je Šokci prenesli u Slavoniju gdje je 18. i 19. stolje u postala najizrazitijim narodnim instrumentom.

Vele asni Petar Dobra, župnik u Klokoti u, objasnio je kada i kako su kod nas ovdje dospjeli tambure: „ Prije par godina kontaktirali smo Hrvatsko Veleposlanstvo u Bukureštu i rekli smo im da želimo nabaviti nekoliko tamburica, a poslije smo tražiti mladi e koje su željne svirati. Rekli su da nam mogu, za po etak, finansijski podržati u nabavi deset takvih instrumenata, ali da se mi osobno interesiramo o cijeni i ostalim uvjetima nabave. Onda smo ja i vl . Marijan Tjinkul iz Lupaka stupili u kontakt s gospodinom Katuli em iz Velike Gorice i naru ili izradnju tih instrumenata. Kada smo u sije nju 2013. otišli tamo na sve eni ki tjedan, ve su bile izra ene etiri tambure, koje smo ponijeli doma. Nakon nešto vremena dovršile su se i ostale šest, pa onda je ambasada za sve to platila, preko Hrvatske Matice Iseljenika, 3600 eura“

Tamburice su stajale pod inventarom u klokoti kom župnom domu bez da ih iko dotakne sve do pred kraj 2015. kada, na poziv vele asnog Petra Dobre, u Klokoti stiže vele asni Branko Kornfeind, župnik u austrijskom gradiš u i, pored toga, vrstan tamburaš. On skuplja sve mlade interesirane u sviranju tamburica i po injie ih podu avati. Za po etak stvara dvije grupe: klinci i odrasli, ali kasnije, zbog nestajšica vremena osredoto uje se samo na odrasle, koje i dandanas podu ava.

Od tada dolazi još dva puta nakratko u Klokoti , za Uskrs i na po etku kolovoza 2016. Uvijek u svakom takvom kratkom posjetu izravno vježba s novostvorenim zborom, ali najviše vremena podu ava ga preko interneta, na na in da šalje tamburašima note i upute za sviranje neke nove pjesme.

Prvi nastup klokoti ki tamburaški zbor izveo je u prepunoj klokoti koj crkvi, 12. lipnja ove godine, kada je etrdeset pet mladi a i djevojaka dobilo sakrament svete potvrde. Od tada, sve do datuma kada je ovaj lanak napisan, nastupali su još pet puta u klokoti koj i vodni koj crkvi na svetim misama u nedjelji.

Možda e jednog dana, ova ili neka druga grupica tamburaša zasvirati i na nekom karaševskom veselju! Tko zna?!

Daniel Lucacela